

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

HOTĂRÂRE Nr. ____
din _____2024

**pentru aprobarea Regulamentului
privind evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității de către societățile
de asigurare sau de reasigurare și cerințele cu privire la efectuarea testelor
pentru evaluarea capacității de menținere a stabilității financiare**

În temeiul prevederilor art. 39 alin. (2), art. 116 alin. (3) din Legea nr.92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.129-133, art.229), Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității de către societățile de asigurare sau de reasigurare și cerințele cu privire la efectuarea testelor pentru evaluarea capacității de menținere a stabilității financiare (se anexează).
2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la expirarea a trei luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**PREȘEDINTELE
COMITETULUI EXECUTIV**

Anca-Dana DRAGU

REGULAMENT

privind evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității pentru societățile de asigurare sau de reasigurare și cerințele cu privire la efectuarea testelor pentru evaluarea capacității de menținere a stabilității financiare

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul privind evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității pentru societățile de asigurare sau de reasigurare și cerințele cu privire la efectuarea testelor pentru evaluarea capacității de menținere a stabilității financiare (în continuare – Regulament) are drept scop stabilirea normelor și conținutul evaluării de către societățile de asigurare sau de reasigurare a riscurilor proprii și a solvabilității, precum și reglementarea instrumentelor cantitative, utilizate pentru evaluarea capacității societăților de asigurare sau de reasigurare de a întruni cerințele ratei de solvabilitate în situația posibilelor evenimente sau modificări viitoare ale condițiilor economice care ar putea avea efecte nefavorabile asupra situației financiare.

2. Dispozițiile prezentului Regulament se aplică:

1) societăților care dețin licență pentru desfășurarea activității de asigurare sau de reasigurare și activează pe teritoriul Republicii Moldova, precum și sucursalelor acestora din statele terțe;

2) sucursalelor societăților de asigurare sau de reasigurare din statele terțe în ceea ce privește activitatea acestora desfășurată în Republica Moldova;

3) societăților participative, holdingurilor de asigurare sau holdingurilor financiare mixte care fac parte dintr-un grup.

3. Societatea de asigurare sau de reasigurare (în continuare - societate) este obligată să realizeze, în conformitate cu strategia sa de afaceri, o evaluare internă, periodică a riscurilor proprii și a solvabilității, având în vedere profilul propriu de risc. Societatea va elabora pentru evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității proceduri proprii, adaptate la structura organizatorică și la sistemul său de management al riscurilor, ținând cont de natura, amploarea și complexitatea riscurilor inerente activității sale.

4. Termenii și expresiile utilizate în Regulament au semnificațiile prevăzute în Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare. De asemenea, în sensul Regulamentului, se utilizează următoarele noțiuni:

1) *apetit la risc* – nivelul absolut al riscurilor și tipurile acestora, pe care societatea este dispusă să le asume în limita capacității sale de risc, conform strategiei de afaceri în vederea realizării obiectivelor sale;

2) *evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității* (în continuare - evaluarea internă) - ansamblul strategiilor, proceselor și procedurilor utilizate pentru a identifica, evalua, monitoriza, administra și raporta riscurile pe termen scurt și pe termen lung ale unei societăți cu care se confruntă sau se poate confrunța și să determine fondurile proprii necesare pentru a se asigura că nevoile sale generale de solvabilitate sunt îndeplinite în orice moment;

3) *profil de risc* - totalitatea riscurilor la care este expusă o societate în funcție de apetitul la risc asumat de organele de conducere în procesul decizional și al strategiei de afaceri;

4) *principiul „persoanei prudente”* – regula potrivit căreia societățile investesc numai în active a căror riscuri pot fi identificate, măsurate, administrate, monitorizate, controlate și raportate în mod adecvat și care sunt luate în considerare, inclusiv la evaluarea necesarului de capital și al solvabilității;

5) *riscuri semnificative* - riscuri cu impact însemnat asupra situației financiare și/sau reputaționale a societății;

6) *test pentru evaluarea capacității de menținere a stabilității financiare* (în continuare test/teste) - tehnică de administrare a riscurilor utilizată pentru evaluarea potențialelor efecte ale unor evenimente sau modificări viitoare ale condițiilor economice și/sau financiare, care ar putea avea impact asupra situației financiare a societății;

7) *analiză de sensibilitate* - o simulare de criză care măsoară impactul potențial al unui/mai multor factori de risc care afectează fondurile proprii, solvabilitatea, lichiditatea asupra unui anumit portofoliu sau asupra societății în ansamblu;

8) *analiză pe baza de scenarii* - o evaluare a rezistenței unei societăți sau a unui portofoliu într-un anumit scenariu;

9) *test în sens invers* - simulare la nivelul societății care include determinarea unui rezultat predefinit (de exemplu, neîndeplinirea cerinței de a deține suficiente fonduri proprii eligibile pentru a acoperi necesități de solvabilității) și identificarea scenariilor care ar putea duce la un astfel de rezultat;

10) *toleranță la risc* – nivelul maxim al riscului acceptat de către societate care corespunde apetitului la risc asumat de societate.

Capitolul II

EVALUAREA INTERNĂ A RISCURILOR PROPRII ȘI A SOLVABILITĂȚII

Secțiunea 1

Organizarea procesului de evaluare internă

5. Evaluarea internă cuprinde cel puțin următoarele:

1) determinarea necesităților generale privind solvabilitatea luând în considerare profilul de risc specific, limitele de toleranță la risc aprobate și strategia de afaceri a societății;

2) asigurarea respectării în mod continuu a cerințelor aferente ratei de solvabilitate, de capital, precum și cerințelor față de rezerve tehnice.

6. În sensul punctului 5 subpunctului 1) societatea instituie proceduri proporționale cu natura, amploarea și complexitatea riscurilor inerente activității sale, care îi dau posibilitatea să identifice și să evalueze în mod corespunzător riscurile la care se expune sau ar putea fi expusă pe termen scurt și lung. Societatea demonstrează aplicabilitatea metodelor utilizate pentru respectiva evaluare.

7. Evaluarea internă este parte integrantă a strategiei de afaceri și se ia în considerare pentru deciziile strategice ale societății. Rezultatele evaluării interne și cunoștințele dobândite în acest proces sunt luate în considerare pentru sistemul de guvernanță, managementul societății, planificarea afacerii pe termen scurt și mediu, dezvoltarea produselor de asigurare.

8. Societatea ia în calcul orice evenimente care au sau pot avea impact asupra fondurilor proprii cum ar fi, dar fără a se limita la:

1) plata dividendelor;

2) creșterea cheltuielilor de achiziție;

3) bonusuri/prime;

4) schimbări în împrumuturile subordonate;

5) reduceri de prime.

9. Pentru identificarea profilului de risc, societatea asigură:

1) crearea matricei de risc în calitate de instrument utilizat în procesul decizional de către organele de conducere și mijloc de măsurare aplicat în timpul procesului de evaluare a riscurilor proprii pentru a descrie nivelul de risc (gravitatea) prin luarea în considerare a probabilității de survenire a riscului în raport cu categoria de severitate a consecințelor;

2) definirea riscurilor și alocarea acestora către subdiviziunile implicate din cadrul societății.

10. Nivelul riscului se va evalua calitativ și/sau cantitativ, în funcție de mărimea, complexitatea și extinderea activității societății. Utilizarea metodei alese și a adecvării acesteia va fi demonstrată de către societate.

11. Societatea realizează evaluarea internă cel puțin odată pe an și după orice modificare semnificativă a profilului său de risc.

12. Societatea prezintă Băncii Naționale a Moldovei Raportul de supraveghere a evaluării interne a riscurilor proprii și a solvabilității, precum și rezultatele testelor și planurile de măsuri corective, în termen de două săptămâni de la încheierea evaluării.

13. Evaluarea internă în cadrul unui grup se efectuează utilizând procese uniformizate aplicabile întregului grup, ținând cont de riscurile specifice grupului, inclusiv de cele care ar putea fi mai puțin relevante la nivel individual decât la nivel de grup.

Secțiunea a 2-a

Rolul organelor de conducere în cadrul evaluării interne

14. Organele de conducere ale societății sunt responsabile de organizarea și realizarea, procesului de evaluare internă, precum și de încorporarea rezultatelor evaluării în deciziile aprobate.

15. Organele de conducere, în limitele competențelor stabilite în Politica privind evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității, sunt responsabile pentru procesul de evaluare internă și participă în mod activ la acesta, inclusiv prin, dar fără a se limita la:

- 1) coordonarea procesului de evaluare și testarea rezultatelor;
- 2) asigurarea că evaluarea internă reflectă strategia de afaceri a societății;
- 3) luarea în considerare a apetitului la risc și toleranței la risc;
- 4) revizuirea critică a analizei de risc care stă la baza evaluării interne;
- 5) modelul testelor și analiza scenariilor;
- 6) aprobarea metodelor privind efectuarea evaluării interne.

16. Societatea va comunica personalului implicat cel puțin rezultatele și concluziile privind evaluarea, imediat ce procedura și rezultatele au fost aprobate de către organele de conducere.

Secțiunea a 3-a

Documentele aferente evaluării interne

17. Societatea dispune de cel puțin următoarele documente referitoare la evaluarea internă:

- 1) Politica privind evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității (în continuare - Politica);
- 2) Evidența fiecărei evaluări interne a riscurilor proprii și a solvabilității;
- 3) Raportul intern cu privire la rezultatele evaluării interne a riscurilor proprii și a solvabilității (în continuare – Raport intern);
- 4) Raportul de supraveghere privind evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității (în continuare – Raport de supraveghere).

18. Societatea trebuie să documenteze fiecare evaluare internă și rezultatele acesteia. Documentele aferente evaluării interne vor cuprinde informațiile, rezultatele procesului de evaluare internă, cu indicarea sursei și modul în care societatea a ajuns la acele rezultate,

precum și rapoartele, procesele-verbale ale organelor de conducere, combinate cu alte documente, procesele-verbale ale comitetelor specializate, care au legătură cu rapoartele evaluării interne, precum și rezultatele testelor.

19. Politica se aprobă de către consiliul societății și se revizuieste, cel puțin, anual sau la necesitate.

20. Politica va include cel puțin următoarele:

1) descrierea proceselor și a procedurilor instituite pentru efectuarea evaluării prospective a riscurilor proprii;

2) analiza legăturii dintre profilul de risc, limitele de toleranță la risc aprobate și necesitățile generale de solvabilitate;

3) metodele utilizate, inclusiv informații despre:

a) modul și frecvența cu care sunt efectuate testele, analizele de senzitivitate, testele în sens invers sau alte teste relevante;

b) standardele privind calitatea datelor utilizate;

c) frecvența evaluării și justificarea caracterului adecvat al acesteia, ținând seama în special de profilul de risc al societății și de volatilitatea necesităților sale de solvabilitate raportate la cerința de capital;

d) calendarul prevăzut pentru efectuarea evaluării prospective a riscurilor proprii și situațiile care determină necesitatea unei astfel de evaluări în afara calendarului obișnuit;

4) Structura raportului evaluării interne,

5) Atribuțiile și competențele fiecărui organ de conducere în procesul evaluării interne, precum și a fiecărei funcții implicate în aceasta.

21. Raportul intern va cuprinde:

1) o descriere a sistemului de management a riscurilor utilizat de societate, care include strategiile, procesele și procedurile de raportare utilizate, precum și o descriere a modului în care societatea reușește efectiv să identifice, să măsoare, să monitorizeze, să gestioneze și să raporteze riscurile la care societatea este sau ar putea fi expusă;

2) o descriere a riscurilor la care este expusă societatea, care să cuprindă și eventualele modificări survenite în perioada de raportare;

3) rezultatele calitative și cantitative ale evaluării interne a riscurilor proprii și a solvabilității, precum și concluziile în raport cu acestea;

4) metodele și scenariile utilizate în evaluarea internă;

5) informațiile cu privire la necesitățile generale de solvabilitate ale societății, și o comparație între necesitățile de solvabilitate respective, cerințele de capital și fondurile proprii ale acesteia;

6) informațiile calitative cu privire la măsura în care anumite riscuri cuantificabile ale societății nu sunt reflectate în calculul cerinței de capital și, dacă au fost constatate deviații materiale, o cuantificare în acest sens;

7) o descriere a modului în care activele au fost investite în conformitate cu principiul „persoanei prudente”, astfel încât să fie abordate riscurile menționate la punctul 22;

8) valoarea profitului prognozat;

9) rezultatele testelor o descriere a modului în care acestea afectează fondurile proprii și solvabilitatea înainte și după deciziilor luate de către organele de conducere;

10) potențialele acțiuni/planuri de urgență în cazul în care capitalul disponibil se prevede a fi insuficient pentru a sprijini planurile de afaceri viitoare sau în condiții de stres

11) orice altă informație relevantă cu privire la profilul de risc al societății de asigurare sau de reasigurare.

22. Raportul intern va cuprinde informații calitative și cantitative cu privire la profilul de risc al societății de asigurare sau de reasigurare, prezentate pentru următoarele categorii de risc:

1) riscul de subscriere;

- 2) riscul de piață;
- 3) riscul de credit;
- 4) riscul de lichiditate;
- 5) riscul operațional;
- 6) alte riscuri semnificative.

23. Riscurile semnificative nu se vor limita doar la riscuri cuantificabile, ci vor include și altfel de riscuri, fără a se limita la acestea: reputațional, legislativ, politic, de schimbări tehnologice, de sustenabilitate, strategic și riscuri de grup.

24. Raportul de supraveghere va conține cel puțin următoarele informații:

1) rezultatele calitative și cantitative ale evaluării interne, precum și concluziile desprinse de societate din rezultatele respective;

2) metodele și principalele ipoteze utilizate în evaluarea internă;

3) informații cu privire la necesitățile generale de solvabilitate ale societății și o comparație între necesitățile de solvabilitate respective, cerințele de capital și fondurile proprii ale societății;

4) informații calitative cu privire la măsura în care anumite riscuri cuantificabile ale societății nu sunt reflectate în necesități de solvabilitate și, dacă au fost constatate deviații semnificative, o cuantificare în acest sens.

Secțiunea a 4-a

Conformitatea continuă cu cerința de capital și rezervele tehnice

25. Societatea trebuie să analizeze dacă respectă în mod continuu cerințele de capital și, în cadrul evaluării interne, trebuie să i-a în considerare cel puțin următoarele:

1) natura și calitatea fondurilor proprii pe toată perioada de planificare a activității societății;

2) structura pe ranguri a fondurilor proprii și modul în care aceasta se poate modifica în cursul perioadei de planificare a activității societății de asigurare sau de reasigurare ca urmare a răscumpărării, rambursării sau a maturității acestora, atunci când este aplicabil;

3) riscurile, la care societatea este sau ar putea fi expusă, ținând seama de posibilele modificări viitoare ale profilului său de risc ca urmare a strategiei sale de afaceri sau a mediului economic și financiar.

26. Societatea se va asigura că funcția actuarială a societății cel puțin:

1) furnizează informații referitoare la respectarea în mod continuu de către societate a cerințelor privind calculul rezervelor tehnice;

2) identifică riscurile potențiale ce decurg din incertitudinile aferente calcului în cauză.

27. Societatea va evalua dacă profilul său de risc se abate de la ipotezele care stau la baza calculului necesităților de capital și dacă aceste abateri sunt semnificative. Societatea, ca prima măsură, va realiza o analiză calitativă și dacă se va constata că abaterea nu este semnificativă, poate să nu recurgă la o analiză cantitativă, care este obligatorie în cazul în care abaterea este una semnificativă.

Capitolul III

TESTELE PENTRU EVALUAREA CAPACITĂȚII DE MENȚINERE A STABILITĂȚII FINANCIARE

Secțiunea 1

Dispoziții generale

28. Societatea utilizează testele ca mijloc de evaluare a capacității de menținere a stabilității financiare în orice situație a societății. Testele trebuie folosite în combinație cu alte instrumente de administrare și control al riscurilor.

29. Rezultatele testelor trebuie utilizate de către organele de conducere ale societății pentru a înțelege și a evalua, cel puțin:

1) riscurile semnificative asupra activității societății/profilul său de risc, asigurând o corespondență adecvată cu procesul de management cu acestea;

2) dacă capitalul societății și alocarea acestuia asigură suficientă acoperire pentru eventualele evenimente adverse;

3) dacă societatea va putea îndeplini obiectivele stabilite în planurile strategice.

30. Societatea identifică factorii de risc specifici ale căror modificări pot afecta negativ activitatea societății și care vor fi utilizați pentru teste.

31. Societatea poate efectua un test general de performanță care evaluează toate riscurile principale ale societății, precum și testarea segmentelor de afaceri individuale.

Secțiunea a 2-a

Metodele și elementele testelor

32. Metodele de testare sunt alese de societate luând în considerare natura, amploarea și complexitatea activității sale și a riscurilor la care aceasta este expusă.

33. Pentru analizele de sensibilitate trebuie selectate liniile de activitate, tipurile de asigurări sau riscuri, în modul în care acestea să asigure acoperirea adecvată a activității societății și a riscurilor individuale la care aceasta este expusă.

34. Analiza pe bază de scenarii include o evaluare a modificărilor simultane în mai mulți factori de risc și va reflecta evenimentele care, din perspectiva societății, sunt probabil să apară în viitor. Analiza pe bază de scenarii se poate baza pe evenimente trecute (istorice) care au avut un impact semnificativ asupra pieței sau asupra societății (scenariu istoric) sau asupra evenimentelor așteptate care pot apărea în viitor (scenariu ipotetic).

35. În cadrul analizei pe bază de scenarii, societatea trebuie să asigure descrierea detaliată a scenariului, acoperind toți factorii de risc și influența acestora în viitor asupra societății.

36. În cadrul testului în sens invers, analiza sensibilității poate fi utilizată ca și punct de plecare, însă acesta nu se va transforma într-o analiză de sensibilitate pentru a selecta un factor de risc, schimbarea care ar putea duce la un rezultat prestabilit. Testul în sens invers trebuie să se bazeze pe o evaluare calitativă, care să permită dezvoltarea unui scenariu care să acopere riscurile semnificative.

37. Societatea poate folosi și alte metode de testare, cu condiția că utilizarea acestora trebuie să fie una argumentată, transparentă, documentată și obiectivă. La solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, societatea va demonstra metoda de testare selectată dacă este una adecvată situației și riscurilor la care este expusă.

38. Principalele elemente ale procesului de testare includ următoarele, fără a se limita la:

1) identificarea scenariilor: societatea trebuie să identifice scenariile care ar putea afecta stabilitatea financiară. Aceste scenarii pot include catastrofe naturale, colapsuri ale pieței financiare, creșteri semnificative ale cererilor de despăgubire, pandemii ș.a.; alegerea unuia sau mai multor scenarii trebuie raportată la specificul activității societății de asigurare sau de reasigurare;

2) evaluarea impactului financiar: societatea va evalua impactul financiar al scenariilor asupra fondurilor sale proprii, cerința de capital, precum și asupra altor indicatori prudențiali, după caz;

3) testarea portofoliului: testarea va conține evaluarea portofoliului de asigurare pentru a determina cum ar putea fi afectate diverse tipuri de polițe și linii de activitate în cazul acestor testări;

4) în planurile de management a riscurilor societatea va lua în considerare rezultatele testelor, pentru a identifica tehnicile de diminuare a riscurilor, prin ajustarea portofoliului de asigurări, majorarea capitalului, reducerea expunerii la riscuri, adoptarea unor politici mai

restrictive în ceea ce privește subscrierea de noi polițe în funcție de rezultatele testelor, alte măsuri adecvate situației, care necesită a fi justificate.

Secțiunea a 3-a **Organizarea testelor**

39. Evaluarea internă va include un număr suficient de teste, derivate din strategia de afaceri și riscurile semnificative identificate în timpul procesului de evaluare internă.

40. Consiliul societății stabilește frecvența efectuării testelor, dar nu mai rar decât odată pe an. Testările pot fi efectuate și neplanificat, prin decizia organului executiv, pentru scopuri specifice. Urmare a rezultatelor testelor efectuate, consiliul societății stabilește termenul și planurile de redresare sau planurile de finanțare .

41. Societatea este obligată să dispună de politici și proceduri documentate aferente testelor, care să includă cel puțin:

- 1) tipurile testărilor și scopul principal al fiecărei componente a programului;
- 2) frecvența testelor și criteriile în funcție de care acestea sunt aplicate;
- 3) informațiile și sursele de informații relevante;
- 4) detaliile metodologice ale organizării și desfășurării fiecărui tip de teste, inclusiv rolul personalului implicat și etapele;
- 5) scenariile aplicare și planurile de redresare sau planurile de finanțare, bazate pe scop, tip și rezultat al testelor .

42. Pentru fiecare etapă a testelor, societatea trebuie să documenteze scenariile și elementele fundamentale ale exercițiului. Acestea vor include raționamentele și hotărârile care stau la baza scenariilor alese și sensibilitatea rezultatelor în funcție de tipul și severitatea scenariilor. O evaluare a unor astfel de scenarii trebuie efectuată de către societate în mod regulat sau (atunci când este nevoie) în funcție de evoluția condițiilor interne și externe.

43. Societatea trebuie să asigure o verificare, cel puțin o dată pe an, dacă scenariile privind profilul de risc și mediul în care aceasta își desfășoară activitatea rămân valabile în timp. În acest sens, societatea verifică relevanța următoarelor elemente:

- 1) sfera de cuprindere a expunerilor asupra cărora se aplică testele;
- 2) oportunitatea ipotezelor;
- 3) adecvarea sistemului de administrare a informației;
- 4) integrarea în cadrul procesului de administrare al societății de asigurare sau de reasigurare, inclusiv claritatea liniilor de raportare;
- 5) politica de aprobare a procesului de desfășurare al testelor, inclusiv în cazul modificărilor;
- 6) relevanța, acuratețea și integritatea datelor încorporate în procesul de desfășurare al testelor;
- 7) calitatea formalizării procesului de desfășurare a testelor.

44. Societatea trebuie să utilizeze date veridice, exacte, actuale și reprezentative pentru efectuarea testărilor.

45. Resursele informatice trebuie să fie robuste și corespunzătoare obiectivelor testelor. Sistemele tehnologii informaționale ale societății trebuie să permită extragerea, procesarea și raportarea informației utilizate în testele, asigurând calitatea adecvată a acesteia.

46. Societatea trebuie să determine toate riscurile care pot fi supuse testelor, efectuând analize ale naturii și portofoliilor sale, precum și ale mediului în care aceasta își desfășoară activitatea. În funcție de riscurile identificate, societatea stabilește factorii de risc care vor fi utilizați pentru teste. Programul testelor va conține cel puțin următoarele:

- 1) analiza domeniilor de activitate, tipurile de risc, precum și componentelor separate ale portofoliilor și liniilor de activitate;
- 2) interdependența dintre riscuri;

3) un mecanism flexibil care va permite modelarea unei varietăți de teste pe orice domeniu de activitate, tip de risc sau eveniment posibil;

4) date care reflectă activitățile societății în vederea obținerii unei imagini complexe referitor la rezistența acesteia la potențialele șocuri.

47. Societatea trebuie să justifice alegerea factorilor de risc pentru teste, iar rezultatele trebuie utilizate pentru determinarea toleranței la risc a societății de asigurare sau de reasigurare și stabilirea unor limite la expuneri în vederea fundamentării opțiunilor strategice referitor la planificarea activității pe termen scurt și pe termen lung.

48. Consiliul societății are responsabilitatea finală asupra cadrului instituțional privind testele, iar organul executiv aprobă modalitatea de proiectare a analizelor și a testelor pe baza scenariilor determinate, participă la revizuirea și identificarea potențialelor scenarii de criză, precum și contribuie la implementarea strategiilor de atenuare a riscului.

49. Atât consiliul, cât și organul executiv trebuie să ia în considerare rezultatele testelor și să analizeze implicațiile rezultatelor testelor asupra apetitului la risc al societății și limitelor acestuia, planificarea financiară și de fonduri proprii, planificarea de urgență și planul de redresare. Rezultatele testelor trebuie să fie utilizate în procesul de gestiune a portofoliilor societății, procesele de aprobare a noilor produse de asigurare și să sprijine orice alte procese de luare a deciziilor la nivelul societății.

50. Societatea trebuie să includă procesul aferent testelor în calitate de parte componentă a managementului riscurilor și să dispună de linii clare de raportare și comunicare, într-un format comprehensiv. Procesul de raportare a rezultatelor testelor presupune, cel puțin, următoarele:

- 1) rezultatele testelor trebuie să fie raportate organelor de conducere în timp util pentru a fi luate măsuri adecvate și cu frecvența corespunzătoare;
- 2) rapoartele privind rezultatele testelor trebuie să furnizeze organelor de conducere o imagine de ansamblu asupra riscurilor la care societatea este sau ar putea fi expusă;
- 3) rapoartele privind rezultatele testelor trebuie să atragă atenția asupra riscurilor potențiale, să prezinte principalele ipoteze ale scenariilor și să furnizeze recomandări pentru măsuri sau acțiuni de remediere.

51. Organele de conducere ale societății, potrivit competenței, în funcție de nivelul expunerii la risc determinat de teste, precum și în funcție de obiectivele și de toleranța la risc stabilite vor aplica unele din următoarele măsuri, fără a se limita la acestea:

- 1) utilizarea tehnicilor de diminuare a riscului;
- 2) reducerea expunerilor deținute de societățile de asigurare sau de reasigurare din anumite clase de asigurări, regiuni geografice și o revizuire a gradului de diversificare, cu condiția ca aceste expuneri sunt suficient de sensibile la posibilele evenimente adverse;
- 3) revizuirea planului de finanțare;
- 4) implementarea planurilor de redresare.

52. Deciziile referitoare la măsurile luate conform punctului 51 de către organul de conducere competent trebuie să fie argumentate și formalizate.

53. Procedurile de efectuare a testelor trebuie revizuite periodic, reieșind din necesitățile societății.

54. La revizuirea procedurilor de efectuare a testelor, societatea trebuie să țină cont de cel puțin următoarele:

- 1) adecvarea sistemului informatic pentru pregătirea, testarea și finalizarea testului;
- 2) dacă procesul de testare a fost integrat în sistemul de management al riscului societății;
- 3) dacă procesul de testare este documentat corespunzător și persoanele responsabile dețin cunoștințe privind procedurile de efectuare a testelor.

55. Informațiile cu privire la rezultatele testelor sunt prezentate organelor de conducere imediat după finalizare și servesc la luarea deciziilor corespunzătoare.

Secțiunea a 4-a

Cerințe de bază pentru teste

56. La determinarea frecvenței efectuării testelor, societatea va ține cont, cel puțin, de următoarele:

- 1) obiectivele și scopul programului privind testele;
- 2) schimbările semnificative în mediul în care societatea își desfășoară activitatea sau în profilul de risc al acesteia;
- 3) disponibilitatea datelor interne necesare pentru a efectua testele.

57. În cadrul testelor, societatea trebuie să evalueze și factorii din mediul extern care nu depind de aceasta, dar care pot avea impact asupra stabilității sale financiare.

58. În cazul în care o societate decide să utilizeze date istorice pentru analiza pe bază de scenarii în cadrul procesului de testare, aceasta va trebui să evalueze evoluțiile pieței în urma evenimentelor în cauză, produselor noi, tehnicilor de diminuare a riscurilor.

59. În cadrul testării, societatea stabilește o perioadă de testare, la determinarea căreia, societatea va ține cont de perioada de activitate planificată, precum și de posibilități (în timp) de restructurare sau diversificare a expunerilor testate.

60. Testele trebuie să fie bazate pe evenimente excepționale, dar admisibile. Testele pot fi simulate pe scenarii ce nu au avut loc anterior și sunt menite de a evalua aplicabilitatea modelelor la posibilele schimbări ale mediului economic și financiar. La alegerea testelor, societatea trebuie să țină cont de cel puțin următoarele:

- 1) testele trebuie să fie efectuate la diferite niveluri de severitate și probabilitate de survenire;
- 2) testele trebuie să fie dinamice și să includă apariția simultană a mai multor evenimente în întreaga societate. Dezvoltarea unui portofoliu de scenarii ipotetice, care va include și un scenariu bazat pe evoluțiile istorice relevante ale parametrilor de risc;
- 3) în cazul scenariilor istorice, testele trebuie să fie bazate pe scenarii excepționale, dar plauzibile pe parcursul unei anumite perioade, utilizând, dacă este posibil, date înregistrate pe parcursul unui întreg ciclu economic;
- 4) societatea trebuie să înțeleagă cât de sever pot fi afectate fondurile sale proprii de profitabilitatea viitoare sau lipsa acesteia și cum va face față unei situații de criză precum cea testată.

61. Efectuarea testelor a activităților unei societăți trebuie să includă cel puțin următoarele riscuri materiale, fără a se limita la acestea:

- 1) riscul de subscriere;
- 2) riscul de piață;
- 3) riscul operațional;
- 4) alte riscuri.

62. Testul de sensibilitate sau de scenariu trebuie să identifice ipoteze cu privire la modul în care factorii de risc pot să evolueze și să modeleze o serie de situații posibile de diferite grade de severitate (scenariu).

63. Societatea trebuie să se asigure că modificarea factorilor de risc selectați este suficient de mare în termeni absoluți și/sau relativi.

64. Testul de scenariu trebuie să anticipeze și șocuri excepționale, dar scenariul trebuie să fie unul realist, adică probabil să se materializeze.

65. În cadrul procesului de testare, se recomandă identificarea celui mai sever scenariu asociat cu o criză sau șoc, ale căror efecte ar putea afecta stabilitatea financiară a societății.

66. În cadrul procesului de testare, societatea va lua în considerare următoarele aspecte, fără a se limita la acestea:

- 1) legate de riscul de subscriere:
 - a) adecvarea prețurilor și incertitudinile legate de stabilirea prețurilor noilor produse de asigurare;

- b) creșterea sau scăderea rapidă a portofoliului de asigurări;
 - c) evenimente catastrofale și daune latente;
 - d) eventuala epuizare a limitelor stabilite în programul de reasigurare;
 - e) amploarea și frecvența cererilor majore;
 - f) rezultatul cererilor legale;
 - g) influența inflației;
 - h) adecvarea prevederilor tehnice;
 - i) modificări ale mortalității, longevității și morbidității;
 - j) modificări ale tendințelor de reziliere a contractelor de asigurare;
 - k) schimbări în comportamentul asiguraților care conduc la o tendință mai mare de a solicita reclamații sau litigii cu o întreprindere de asigurare;
 - l) alte schimbări sociale, economice, juridice sau tehnologice.
- 2) legate de riscul de piață:
 - a) o scădere severă a economiei sau a pieței;
 - b) amploarea incompatibilităților dintre active și pasive;
 - c) riscul de reinvestire;
 - d) modificarea curbei ratei dobânzii.
 - 3) legate de riscul operațional:
 - a) mediul juridic în care își desfășoară activitatea societatea și modificările acestuia;
 - b) tehnologia informației utilizată în activitățile unei societăți de asigurare sau de reasigurare;
 - c) modificări structurale interne, procese și proceduri interne ale societății de asigurare sau de reasigurării;
 - d) factorul uman;
 - e) riscul ca clauzele contractuale să fie tratate mai larg decât se aștepta;
 - f) riscurile asociate cu dependența de anumite canale de vânzare;
 - g) riscurile asociate cu achiziționarea de servicii de la terți;
 - h) riscuri cibernetice
 - i) riscul de sustenabilitate;
 - j) riscuri legate de lipsa sau omisiunea procedurilor de control.